

IM. STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 25 lipca 2016 roku

Apel Zespołu Ekspertów Prawnych przy Fundacji im. Stefana Batorego do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawie przyjętej przez Sejm nowej ustawy o Trybunale Konstytucyjnym

W dniu 22 lipca 2016 roku Parlament zakończył pracę nad nową ustawą o Trybunale Konstytucyjnym. Mimo wielu uwag krytycznych, zgłaszanych przez autorytety życia publicznego, rozwiązania zawarte w tej ustawie nie tylko całkowicie pomijają te głosy, ale przede wszystkim stoją w sprzeczności z rekomendacjami przedstawionym w opinii Komisji Weneckiej z marca 2016 roku. Stanowią też wyraz lekceważenia orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. W szczególności uchwalona ustawa zmusza Prezesa Trybunału Konstytucyjnego do dopuszczenia do orzekania trzech osób wybranych w grudniu 2015 roku na miejsca wcześniej obsadzone przez trzech sędziów wybranych w październiku 2015 roku. Co więcej, wbrew wyraźnemu wymogowi Konstytucji, całkowicie pomijając rekomendację Komisji Weneckiej uwzględniającą w pełni polski porządek prawny, ustawa nie pozwala na publikację wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 9 marca 2016 roku. Forsowanie tych oczywiście niekonstytucyjnych rozwiązań przez ustawodawcę jest dowodem świadomego łamania ustawy zasadniczej i zaprzeczeniem ustrojowej zasady współdziałania oraz podziału i równowagi władzy ustawodawczej, władzy wykonawczej i władzy sądowniczej.

Oprócz rozwiązań uznanych już wcześniej przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodne z Konstytucją, Sejm wprowadził nieznanne dotąd polskiemu prawu instytucje weta mniejszości sędziów wobec orzeczenia, które uzyskało poparcie większości sędziów składu orzekającego. Rozwiązanie to narusza konstytucyjną zasadę podejmowania przez Trybunał rozstrzygnięć większością głosów. Wprowadzenie tego rozwiązania umożliwia blokowanie prac Trybunału Konstytucyjnego przez grupę sędziów, którzy będąc w mniejszości uzyskają skuteczny instrument uniemożliwiający wydanie wyroku pomimo poparcia danego rozstrzygnięcia przez większość sędziów Trybunału. To rozwiązanie, powiązane z wymuszeniem dopuszczenia do orzekania trzech osób wybranych na uprzednio obsadzone stanowiska sędziowskie, a rekomendowanych przez aktualną większość parlamentarną, rodzi zasadnicze wątpliwości co do motywacji, jaką kierowano się uchwalając te przepisy.

Bezprecedensowe wymuszenie przepisem ustawy dopuszczenia do orzekania osób, które zostały powołane na stanowisko sędziego z naruszeniem Konstytucji, połączone z instytucją weta mniejszości, jak też z nowymi zasadami wyboru Prezesa Trybunału Konstytucyjnego oraz nowymi zasadami decydowania o odpowiedzialności dyscyplinarnej sędziów, powoduje,

że uchwalona ustawa daje obecnej większości parlamentarnej *de facto* pełną kontrolę nad Trybunałem Konstytucyjnym. Wprowadzane zmiany naruszają więc niezależność sądu konstytucyjnego, co stanowi poważne zagrożenie dla praworządności.

Wskazane powyżej wady uchwalonej ustawy powodują, że zgłaszane wcześniej przez Zespół Ekspertów Prawnych przy Fundacji Batorego w stanowisku z 6 lipca zasadnicze zarzuty wobec projektu ustawy pozostają aktualne. Wbrew zapowiedziom przygotowania przez większość parlamentarną rozwiązań kończących kryzys wokół Trybunału Konstytucyjnego, uchwalona ustawa nie tylko tego kryzysu nie kończy, ale go znacząco pogłębia. Z tych względów **zwracamy się do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z apelem o odmowę podpisania omawianej ustawy lub skierowanie jej do Trybunału Konstytucyjnego w trybie kontroli prewencyjnej, zgodnie z art. 122 ust. 3 i 5 Konstytucji. Oczekujemy, że Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, jako strażnik Konstytucji, skorzysta z tych uprawnień w celu ochrony istotnych wartości konstytucyjnych, będących podwaliną państwa prawa.**

Członkami Zespołu są:

- **Łukasz Bojarski** – prezes zarządu i współzałożyciel Instytutu Prawa i Społeczeństwa INPRIS
- **Jacek Czaja** – prezes zarządu Towarzystwa Prawniczego
- **Dr Piotr Kładoczny** – docent na [Wydziale Prawa i Administracji](#) Uniwersytetu Warszawskiego. Członek Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka
- **Dr hab. Marcin Matczak** – profesor w Katedrze Filozofii Prawa i Nauki o Państwie Uniwersytetu Warszawskiego, partner w Kancelarii Domański Zakrzewski Palinka.
- **Dr hab. Tomasz Pietrzykowski** – profesor w Katedrze Teorii i Filozofii Prawa Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.
- **Prof. zw. dr hab. Fryderyk Zoll** – profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Osnabrück.